

عنوان مقاله:

تحلیل ساختار اسطوره ی «باد» در شاهنامه

محل انتشار:

فصلنامه شعرپژوهی (بوستان ادب)، دوره 7، شماره 3 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

عبدالله واثق عباسی - وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری

محمدامیر مشهدی - وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری

رویا رضایی - آموزش و پرورش

خلاصه مقاله:

باد، این قدرت نیرومند و نامرئی طبیعت، که بخش بزرگی از اساطیر کهن ایرانی را به خود اختصاص داده است، با نام های «وای» یا «وایو»، «وات»، «واته» و... در گستره ی اساطیر ایران و برخی ملل دیگر، چهره های متفاوت و پیچیده و مرموزی دارد. در باورهای ایران باستان، ایزدی است که دو چهره ی کاملا متضاد دارد؛ یکی وای خوب با صفات سازنده، مبارک، برکت دهنده و حامی آفرینش نیک و دیگر وای بد با صفات ویرانگر، شوم، ترسناک، مرگ آور و حامی آفرینش خبیث. با توجه به ارتباط نزدیک اسطوره با حماسه از یکسو و تاثیرپذیری چشمگیر فردوسی از متون کهن و اساطیری ایران باستان از سوی دیگر، ردپای این ایزد را در برخی جنگ ها و حوادث شاهنامه به وضوح می بینیم. بعضی از شخصیت های بزرگ ایرانی در شاهنامه نظیر رستم، سیاوش و بیش از همه کیخسرو که مظهر خوی و سرشت و آفرینش نیک هستند، در مواقع حساس و سرنوشت ساز زندگی، به ویژه در نبردها، مورد پشتیبانی این ایزد که تجسم مادی او به شکل باد است، قرار می گیرند و این موضوعی است که اگرچه فردوسی بطور مستقیم به آن اشاره ای نکرده است اما با توجه به شواهد و قرائن فراوان مبنی بر حضور پررنگ این عنصر در برخی داستان ها و یاری رساندن به قهرمانان ایرانی، می توان به بنیان های اسطوره ای آن پی برد. در این جستار برآنیم تا تجلی اسطوره ای باد را به عنوان ایزد جنگ و حامی شخصیت های اهورایی در بخش های اسطوره ای و حماسی شاهنامه نشان دهیم.

کلمات کلیدی:

اسطوره، باد، شاهنامه، کیخسرو، وای

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1459124>

